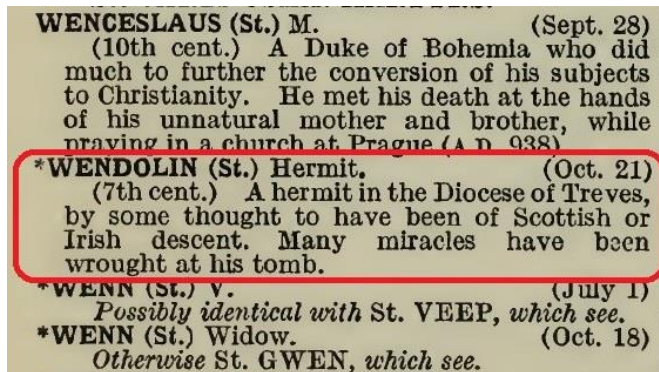

Nieproste pytania wokół Wendelina po lekturze polskich publikacji.

1. **Wendelin - Szkot, czy Irlandczyk?** W przeważającej części światowych źródeł piśmienniczych narodowość Wendelina określana jest jako **szkocka**, sporadycznie jako **nieustalona: szkocka lub irlandzka**. Należy mieć na uwadze, że w obydwu sąsiadujących z sobą krainach, Irlandii i Szkocji w owym czasie proces państwowotwórczy nie był zakończony, a ludność celtycka była z sobą blisko spokrewniona. Irlandczycy, którzy skolonizowali część obecnej wyspy brytyjskiej zostali nazwani Szkotami. Szkoci kształcili się w katolickich szkołach przyklasztornych na terenie Irlandii. Zapewne taką drogę edukacyjną zaliczył Wendelin, gdyż liczne źródła donoszą, że był osobą wykształconą.
2. **Czy Wendelin był królewskim synem?** - O swoim pochodzeniu miał Wendelin powiedzieć na łożu śmierci w 617 roku swemu biskupowi Sabaudusowi. Jest to jedyne źródło wiedzy na ten temat. Podał nazwisko ojca i imię matki jako **Forcha(r)do** oraz Irelina. Jednakże pierwszym historycznym królem Szkotów był Kenneth dopiero w roku 834. Okazuje się wszakże, że w historii tego ludu wyodrębnić można jeszcze **szkockich władców legendarnych**. Wśród nich, według George Buchanana, *Rerum Scoticarum Historia*, z roku 1582, przy dacie 652 pojawia się **Ferchardus II**. Nazwisko **Forcha(r)do i Ferchardus** wydają się być bardzo podobne, a data panowania odpowiednia. Nie można więc wykluczyć pochodzenia Wendelina od tego władcy.
3. **Wendelin jako Irlandczyk?** - Irlandczycy mieli w okresie, gdy żył Wendelin (554-617) króla Diarmaita I mac Cerbailla (544-565) i jest to w tym przypadku postać historyczna. Gdyby stosować to kryterium, Wendelin nie był Irlandczykiem.
4. Może zatem złoty środek: **pochodzenie iroszkockie?** - Termin ten pojawia się w publikacjach o „Wendelinie rudzickim”. Problem w tym, że nie było ani państwa, ani króla iroszkockiego. Terminologia taka używana jest wyłącznie w odniesieniu do wczesnej historii kościoła irlandzkiego i szkockiego, kiedy obydwie wspólnoty w warunkach izolacji od kościoła powszechnego współdziałały, powstały dla tego okresu określenia iroszkocki kościół, iroszkoccy mnisi, monastycyzm iroszkocki. Nazwa nie przeniosła się jednak na struktury państwowe, iroszkockiego państwa, króla, narodu nie było.
5. **Czy Wendelin był eremitą (pustelnikiem), czy misjonarzem?** - Pytanie jest poważne, gdyż zawiera pytanie o podstawową misję życiową tej postaci. Wiele wskazuje, że Wendelin był klasycznym przypadkiem eremity. Porzuca wysoki status społeczny, wycofuje się z życia publicznego, decyduje na życie w odosobnieniu, celibat, poświęca się modlitwie, ascezie, żyje w pustelni, w czasie podróży przez Europę utrzymuje się z żebractwa i jałmużny. Spotkać można jednak pogląd, że misja Wendelina była innej natury, że był wykształconym misjonarzem, który ok. 590 roku opuścił wyspy w celu nawracania na chrześcijaństwo nieliczne pogańskie ludy kontynentu. Jednak trafił na pogranicze niemiecko-francuskie, w górski rejon Trewiru (Trevés), gdzie biskupstwo już funkcjonowało. Niedługo został opatem, zwierzchnikiem miejscowego zakonu, który zajmował się raczej utrwaleniem wiary na podległym obszarze.

6. **Czy Wendelin dotarł do Rzymu**, gdzie w roku 574 **spotkał się z papieżem** Benedyktem I i otrzymał jego błogosławieństwo? Taką informację możemy przeczytać w niektórych biografiach Wendelina. - Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu, ktoś trafnie powiedział. Tam zmierzało wielu europejskich pielgrzymów na przestrzeni stuleci. Wiązało się to z uzyskaniem odpustu i było znacznym przeżyciem religijnym i mistycznym. Wielce prawdopodobne, że Wendelin tam również dotarł.
7. **Czy Wendelin jest oficjalnym świętym**, brak go bowiem w wielu spisach indeksów świętych kościoła katolickiego. Trzeba mieć na uwadze, że w dawnych wiekach uznanie świętości danej osoby należało do kompetencji biskupa lokalnego. Zapewne

tak było w tym przypadku, tym bardziej, że kolejni biskupi z Trewiru przyczyniali się do popularyzacji jego kultu, co potwierdza jego status. Miarodajnym źródłem w tym zakresie może być *The Book of Saints*, wydany w Londynie w 1921 roku, gdzie Wendelin występuje jako święty pod nieco inaczej brzmiącą nazwą Wendolin.

8. **Czy obraz z wizerunkiem św. Wendelina zainstalowany w 1999 roku w rudzickiej kaplicy jest kopią obrazu z bazyliki w St. Wendel?** - W bazylice tej nie ma podobnego obrazu. Inspiracją wydaje się być w tym przypadku obraz, który znajduje się w archiwum miejskim w Stuttgardzie (St. Wendelin, Staatsgalerie Stuttgart, autor Martin Schaffner, XVI w.).
9. **Czy w Sanktuarium św. Mikołaja w Pierścicu znajduje się malowidło św. Wendelina?** – Nie ma takiego obrazu ani fresku w tym kościele.

Źródła:

1. Bączkowski Michał, Instytut historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, *Znaczenie armii austriackiej dla rozwoju cywilizacyjnego Galicji (1848-1918)*, Kraków 2009.
2. Bączkowski Michał, *Tożsamość narodowa żołnierzy armii austro-węgierskiej*, Kraków 2017.
3. Cekiera Rafał, *Zgryzoty i nadzieje*, Rudzica 2016.
4. ks. Gustyn Jan, *Siedem wieków parafii Rudzica*, Rudzica 2000.
5. Kropka Piotr, *Rudzica*, 2013.
6. Löffler Klemens (1912). *St. Wendelin of Trier*. In *The Catholic Encyclopedia*. New York: Robert Appleton Company. Retrieved January 3, 2021 from New Advent: <http://www.newadvent.org/cathen/15587c.htm>. Transcription this article was transcribed for New Advent by Thomas M. Barrett. *Dedicated to St. Wendelin*.
7. Marekwica Teresa, *Krzyże i kapliczki przydrożne w parafii Rudzica*, Rudzica 2007.
8. *Opiekun i przyjaciel, Przewodnik wokół kultu św. Wendelina w Rudzicy*, red. Rafał Cekiera, Rudzica 2020.

9. Orłowicz Mieczysław, *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, Warszawa 1890 (Tom II).
10. Podosek M., *Święty Wendelin na tle epoki*, [w:] *Kaplica św. Wendelina w Rudzicy*, wyd. Parafia Narodzenia Św. Jana Chrzciciela w Rudzicy, bd. bibliograficznych.
11. Rąkowski Grzegorz, *Przewodnik po Ukrainie zachodniej*, Pruszków 2007, s. 459.
12. Towarzystwo Miłośników Rudzicy, *Opiekun i przyjaciel. Przewodnik wokół kultu św. Wendelina w Rudzicy*, Rudzica 2020.

internet:

Saint Wendelin, <https://catholicsaints.info/saint-wendelin/>, odczyt 06.08.2021.

The Life and History of Saint Wendelin, <https://electricscotland.com/history/other/wendelin.htm> , odczyt 06.01.2021.

Św. Wendelin, pustelnik z Wogezów, <https://nasipatroni.pl/sw-wendelin/> , odczyt 09.01.2021.

Wendelin of Trier, https://en.wikipedia.org/wiki/Wendelin_of_Trier , odczyt 10.12.2020.

St. Wendel, https://pl.wikipedia.org/wiki/St._Wendel , odczyt 10.12.2020.

Zamkowy most czterech świętych, <http://niemodlinzamek.pl/zamkowy-most-czterech-swietych/> , odczyt 10.12.2020.

Imiona świętych, <https://deon.pl/imiona-swietych/wendelin,9911> , odczyt 15.12.2020.

Baczkowski Michał, *Znaczenie armii austriackiej dla rozwoju cywilizacyjnego Galicji (1848-1918)*, https://rcin.org.pl/Content/11455/WA303_4591_KH116-r2009-R116-nr2_Kwartalnik-Hist_05_Baczkowski.pdf , odczyt 20.11.2020.

Baczkowski Michał, *Tożsamość narodowa żołnierzy armii austro-węgierskiej*, https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/42226/baczkowski_tozsamosc_narodowa_zolnierzy_armii_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y , odczyt 14.12.2020.

List of Scottish monarchs, https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Scottish_monarchs , odczyt 16.12.2020.

Family tree of Scottish monarchs, https://en.wikipedia.org/wiki/Family_tree_of_Scottish_monarchs , odczyt 12.12.2020.

General Information St. Wendelin Roman Catholic Church, <http://www.st.wendelin.faithweb.com/General%20Information.htm> , odczyt 11.12.2020.